

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

ASIA U 3/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi verkkosisältöpalvelujen rajat ylittävän siirrettävyyden varmistamisesta sisämarkkinoilla (siirrettävyyasetus)

LAUSUNNON ANTAJA

Musiikkituottajat – IFPI Finland ry
toiminnanjohtaja, varatuomari Antti Kotilainen

Helsinki 25. helmikuuta 2016

YHTEENVETO

- Kannatamme komission tavoitteita. Asetuksen tulee kuitenkin puuttua ja rajoittaa sopimusvapautta mahdollisimman vähän kun pyritään komission tavoitteeseen.
- Komission asetusehdotus on parannus palveluiden rajat-ylittävään toimintaan ja kuluttajien mahdollisuuteen käyttää laillisesti hankkimiaan palveluita liikkueensa tai oleskellessaan tilapäisesti muualla kuin vakituisen kotipaikkansa jäsenvaltiossa.
- Sopimusvapauden tulee jatkossakin mahdollistaa sen, että palveluiden valikoimissa on erilaisia vaihtoehtoja, joista kuluttaja voi valita haluamansa ja itselleen sopivimman käyttö-oikeuden laajuuden. Asetuksen säätämisen jälkeenkin pitäisi olla mahdollista asettaa palvelun sisällä esim. tiettyjä rajoituksia koskien palveluiden rajat ylittävää käyttöä.
- Paras tapa turvata luovien palveluiden kasvu ja saatavuus, on varmistaa tasapainoiset tekijänoikeusmarkkinat. Eurooppalaisen tekijänoikeuslainsäädännön sisältöä on selvennettävä niin, että sisältöjä tietoverkoissa välittävät palvelut eivät voi ilman lupaa välittää sisältöjä palveluistaan. Nyt eräät suurimmat Euroopassa toimivat sisältöpalvelut väittävät, että ne eivät tarvitse toimintaansa oikeudenhaltijoiden lupaa. Tämä on johtanut epätasapainoiseen kehitykseen ja haitalliseen arvokuiluun, palveluiden itselleen saavuttaman lisäarvon ja sisällöntuottajien korvausten välillä. Markkinoille on palautettava tasapaino, niin oikeudenhaltijoiden ja palveluiden kuin eri palveluiden kesken.
- Jotta luova Eurooppa voi hyvin, luo kasvua ja työpaikkoja, on oikeuksien yksilöllinen ja vapaaehtoinen lisensointi säilytettävä pääsääntönä. Oikeudenhaltijoiden oikeuksia ja sopimusvapautta ei pidä perusteetta rajoittaa.

- Musiikki on eurooppalaisen digitaalisen markkinakehityksen kärjessä. Eurooppalaisten kuluttajien saatavilla on yli 43 miljoonan musiikkikappaleen valikoima, joka kulkee jo nykyisin mobiilisti hänen mukanaan missä päin Eurooppaa tahansa. Kaiken tämän mahdollistaa nykyinen eurooppalainen tekijänoikeusjärjestelmä.
- Suomessa digitaalisten palveluiden arvo äänitemarkkinoista vuoden 2015 kesäkuussa oli 71,50%.
- Musiikki-ala yksin työllistää yli miljoona eurooppalaista ja Euroopan luovat sektorit yhdessä 4 % koko Euroopan työvoimasta.

Musiikkituottajat kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä ja lausuu kunnioittaen seuraavan.

1. Musiikkipalveluiden saatavuus EU:ssa

Musiikki on eurooppalaisen digitaalisen kehityksen kärjessä. Musiikki-ala yksin työllistää yli miljoona eurooppalaista ja Euroopan luovat sektorit yhdessä 4 % koko euroopan työvoimasta. Suomessa digitaalisten palveluiden arvo äänitemarkkinoista vuoden 2015 kesäkuussa oli 71,50%.

Oikeuksien lisenssisointi moninaisiin digitaalisiin palveluihin ei ole ongelma. Markkinoiden toimintaan ei tule tarpeettomasti lainsäädännöllä puuttua.

Kaikki musiikin suoratoistopalvelut (ns. premium-malli, hinta n. 10 €/kk) ovat jo nykyisin saatavilla rajat ylittäen kaikkialla EU:ssa ja sen ulkopuolellakin. Kuluttajien saatavilla on näistä palveluista yli 43 miljoonan musiikkikappaleen valikoima. Kaiken tämän mahdollistaa nykyinen eurooppalainen tekijänoikeusjärjestelmä.

Kaksi tämän hetken ehkä tunnetuinta digitaalista musiikin suoratoistopalvelua ovat eurooppalaisia; Spotify Ruotsista ja Deezer Ranskasta.

Jotta luova Eurooppa voi hyvin, luo kasvua ja työpaikkoja, on oikeuksien yksilöllinen ja vapaaehtoinen lisenssiointi säilytettävä pääsääntönä. Oikeudenhaltijoiden oikeuksia ja sopimusvapautta eikä myöskään palveluiden oikeutta tarjota eri tyyppisiä palveluita ei pidä rajoittaa perusteetta.

2. Tasapaino palautettava tekijänoikeusmarkkinolle - arvokuilu digitaalisen markkinan kasvun tiellä

Musiikin kulutus on kasvanut vuosi vuodelta ja sen saatavuus ei ole koskaan ollut näin hyvä. Digitaaliset palvelut kattoivat EU-äänitemarkkinoista vuonna 2014 jo 34% ja kasvu on jatkunut. Tästä huolimatta äänitemyyntin globaalit **myyntitulot ovat laskeneet vuoden 2004 16,8 miljardista Eurosta vuoden 2014 11,2 miljardiin Euroon.**

Laskun taustalla on EU lainsäädännössä oleva porsaanreikä, jonka kautta musiikkia hyödynnetään laajalti digitaalisten palveluiden rakentamisessa ja kasvussa ilman, että musiikin käytöstä on sovittu asianmukaisesti oikeudenhaltijoiden kanssa. Tässä tilanteessa oikeudenhaltijat eivät ole tasavertaisessa asemassa päässeet neuvottelemaan käytön ehdoista ja kohtuullisista korvauksista.

Näiden, useimmiten isojen teknologiayritysten omistamien palveluiden liiketoimintamallit perustuvat verkon mainosmyyntiin ja luovien aineistojen, kuten musiikin, palveluun houkuttamien asiakas/kuluttajakontaktien hyödyntämiseen. Palvelut väittävät, että niiden toiminta kuuluu sähkökauppadirektiivin vastuuvapauslausekkeiden alaan.

Tosiasiallisesti kyse on liiketoiminnasta, jossa palvelut välittävät ja saattavat yleisön saataville suojattuja aineistoja (musiikkia) siten, että kuluttajilla on mahdollisuus saada aineistot saataviinsa itse haluamanaan ajankohtana (on demand).

Kehityksellä on ollut luovien sisältöalojen arvoa rapauttava vaikutus, jonka seurauksena alojen mahdollisuudet investoida ja ylläpitää tervettä ja rikasta sisältötuotantoa ovat heikentyneet. Markkinoiden tasapaino EU:ssa on järkkynyt ja oikeudenhaltijoiden neuvottelu-asema on heikentynyt.

3. Asetusluonnoksesta tarkemmin

Asetuksen jatkovalmistelussa Suomen tulisi kannanotoissaan kiinnittää huomioita seuraaviin asioihin.

Asetusehdotusta olisi syytä tarkistaa siten, että se ei estäisi nykyisiä rajat ylittäviä digitaalisia musiikkipalveluita tarjomasta asiakkailleen palveluita, joissa tarjolla on eri asteisia käyttö-oikeuksia, joista kuluttaja voi valita hänelle parhaiten sopivan vaihtoehdon. Näissä tapauksissa ei tulisi jatkossakaan estää mahdollisesti sovittavia rajoituksia koskien esim. palvelun käyttöä kuluttajan kotipaikkamaan ulkopuolella.

Tällä hetkellä joissakin musiikin suoratoistopalveluissa kuluttajien tarjolla on myös ns. ilmaisversio (Freemium), jossa palvelu katetaan musiikkikappaleiden väliin sijoitetuilla mainoksilla. Nämä mainokset ovat tyypillisesti paikallisia, kuluttajan kotipaikan jäsenvaltioon jollakin tavalla liittyviä mainoksia esim. Suomessa paikallisia suomalaisten yritysten mainoksia.

Mainostajan kannalta ja mainosajan myynnin kannalta ei ole perusteltua ja järkevää ostaa/myydä mainosaikaa vain Suomessa myytävälle tuotteelle/palvelulle, jos tilaaja (mainoksen kohde) oleskelee pidemmän aikaa tilapäisesti muussa jäsenvaltiossa eikä

voi edes hyödyntää mainoksen mahdollista tarjousta.

Jotkut em. ilmaisversiopalvelusta (Freemium) toimivat muissa kuin kotipaikan jäsenvaltioissa vain tietyn määräjän (esim. kaksi viikkoa). Tilaaajan on tällöin kuitenkin mahdollista hankkia käyttöönsä palvelun maksullinen premium-versio. Tällöin palvelun käyttö jatkuu normaalisti.

Asetuksella ei tulisi vaarantaa tai jopa romuttaa nykyisissä palveluissa tarjolla olevia erilaisia ominaisuuksia, jotka mahdollistavat ja rikastuttavat kuluttajien valinnanvapautta. Asetusta tulee selventää ja tarkentaa, jotta se puuttuisi mahdollisimman vähän osapuolten sopimusvapauteen ja markkinoiden kehittymiseen, ottaen samalla huomioon palveluiden erilaiset liiketoiminta- ja ansaintamallit.

Asetuksen artikla kaksi sisältää määritelmät asetuksessa käytetyistä termeistä kuten tilaaja (subscriber), kuluttaja (consumer), kotipaikan jäsenvaltio (Member State of residence) sekä tilapäinen oleskelu (temporarily present). Tilapaista oleskelua koskeva määritelmä saattaa aiheuttaa nykyisessä muodossaan mahdollisesti merkittäviäkin ongelmia, koska oleskelun aikaa, maksimipituutta ei ole laisinkaan määritelty.

Tilapäiselle oleskelulle olisi mahdollista asetuksessa määrittää tietty maksimiaika esim. 6 kuukautta.

Musiikkituottajat – IFPI Finland ry

Antti Kotilainen
Toiminnanjohtaja
antti.kotilainen@ifpi.fi , 040 548 1781

